

Filosofia

Filosofiaa on sanottu kaikkien tieteiden äidiksi. Se johtuu siitä, että jokainen tieteenala on aikanaan ollut osa filosofiaa ja itsenäistynyt vasta, kun on kyennyt omilla tutkimusmenetelmillään hankkimaan tosiasiatietoa maailmasta. Filosofia ei tutki tosiasioita vaan niiden löytämiseen käytettäviä menetelmiä, niiden ymmärtämiseen tarvittavia käsitteitä ja niitä koskeville käsityksille esitettyjä perusteita. Filosofia on siten ajattelua koskevaa ajattelua.

Filosofian keskeiset kysymykset koskevat olemisen, inhimillisen kokemuksen ja tiedon sekä toiminnan käsitteitä. Filosofian opintojen tarkoituksena on perehtyä tärkeimpiin näitä kysymyksiä koskeviin klassisiin ja nykyaikaisiin ajatussuuntiin sekä harjaantua filosofisiin tarkastelutapoihin.

Filosofia jaetaan teoreettiseen ja käytännölliseen filosofiaan. Teoreettiseen filosofiaan kuuluvat tiedon mahdollisuutta ja perusteita tutkivat tieto-oppi ja tieteenfilosofia, sekä kaikkein yleisimpiä olemassaoloon liittyviä kysymyksiä pohtiva metafysiikka. Käytännöllisen filosofian puolelle kuuluvat läheisemmin ihmisten käytännön elämään liittyvät osa-alueet: etiikka, yhteiskuntafilosofia ja oikeusfilosofia. Ne tutkivat yksilön ja yhteisön toimintaan liittyviä arvo- ja normikysymyksiä.

Vaasan yliopistossa voi suorittaa filosofian sivuaineopintoja. Opetus keskittyy erityisesti teoreettisen filosofian peruskursseihin ja käytännölliseen filosofiaan.

Filosofia on sopiva sivuaine kaikille oman tieteenalansa perustavista käsitteellisistä, metodologisista ja arvo-ongelmista kiinnostuneille. Myös jatko-opinnoissa siitä voi olla suurta hyötyä, koska se antaa ajattelutaitoja ja välineitä, joita voi soveltaa myös filosofian alueen ulkopuo-

lelle. Näitä tarjoavat erityisesti tieteenfilosofian, logiikan ja argumentaation kurssit.

Filosofian opintokokonaisuus

(20–31 op)

Filosofian opinnot sopivat kaikkien tiedekuntien opiskelijoille. Osa opintojaksoista soveltuu myös jatkotutkintojen opinnoiksi.

Opintokokonaisuus muodostuu yhdestä pakollisesta opintojaksosta (F1) ja vähintään kolmesta valinnaisesta opintojaksosta (F2–F5). Opintokokonaisuus on laajuudeltaan 20–31 opintopistettä ja koostuu jaksoista:

- F1 Filosofian perusteet 5 op
- F2 Tieto, informaatio ja tiede 5 op tai 7 op
- F3 Kriittinen ajattelu ja argumentaatio 5 op
- F4 Etiikka ja yhteiskuntafilosofia 5 op tai 7 op
- F5 Soveltava etiikka 5 op tai 7 op

Opintojaksokuvaukset

■ F1 Filosofian perusteet

Fundamentals of Philosophy

Koodi ja laajuus: FILO1001, 5 op / 3 ov

Tavoite ja sisältö: Opintojakson suoritettuaan opiskelijalla on yleiskuva filosofian luonteesta ja osa-alueista ja hän tuntee filosofian peruskysymyksiä ja -käsitteitä. Opintojakso käsittelee erityisesti metafysiikan, tieto-opin ja etiikan ongelmia.

Suoritustapa: Luentokurssin ja siihen liittyvän oheiskirjallisuuden kuulustelu tai kirjallisuuskuulustelu.

Luentokurssin oheiskirjallisuus:

1. E. Saarinen: Länsimaisen filosofian historia huipulta huipulle Sokrateesta Marxiin.

Kirjallisuuskuulustelu:

1. Luentokurssin oheiskirjallisuus & P. Määttänen: *Filosofia: johdatus peruskysymyksiin*.
Arviointi: 1–5.
Vastuuopettaja: Filosofian yliopistonlehtori.

■ **F2 Tieto, informaatio ja tiede + vapaavalintainen täydennysosa**

Knowledge, Information and Science, part I and II

Koodi ja laajuus: FILO1002, 5 op / 3 ov, täydennysosa FILO1003, 2 op / 1 ov

Tavoite ja sisältö: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee tieteenfilosofian ja tieteen etiikan peruskysymyksiä sekä tieteelliseen käsitteen- ja teorianmuodostukseen ja selittämiseen liittyviä ongelmia.

Suoritustapa: Luentokurssin ja siihen liittyvän oheiskirjallisuuden kuulustelu tai kirjallisuuskuulustelu.

Luentokurssin oheiskirjallisuus:

1. L. Haaparanta & I. Niiniluoto: *Johdatus tieteelliseen ajatteluun*
2. P. Raatikainen: *Ihmistieteet ja filosofia*
3. M. Kiikeri & P. Ylikoski: *Tiede tutkimuskohteena*.

Kirjallisuuskuulustelu:

1. Luentokurssin oheiskirjallisuus & A. Rosenberg: *The Philosophy of Science: A Contemporary Introduction*.

Vapaavalintainen täydennysosa:

1. J. Elster: *Nuts and Bolts for the Social Sciences*. tai M. Lammenranta: *Tietoteoria*.

Arviointi: 1–5.

Vastuuopettaja: Filosofian yliopistonlehtori.

■ **F3 Kriittinen ajattelu ja argumentaatio**

Critical Thinking and Argumentation

Koodi ja laajuus: FILO1004, 5 op / 3 ov

Tavoite ja sisältö: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee logiikan alkeet sekä päättelyn ja argumentaation teoriaa ja sovelluksia. Kurssi kehittää omakohtaisia päättelyn ja argumentoinnin valmiuksia harjoitustehtävien avulla. Opintojaksosta on hyötyä myös oman tutkiel-

man suunnittelussa ja kirjoittamisessa.

Suoritustapa: Luentokurssin sekä siihen sisältyvien harjoitustehtävien ja oheiskirjallisuuden suoritus tai poikkeustapauksessa kirjallisuuskuulustelu.

Luentokurssin oheiskirjallisuus:

1. M.-L. Kakkuri-Knuuttila (toim.): *Argumentti ja kritiikki: lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot*.

Kirjallisuuskuulustelu:

1. Luentokurssin oheiskirjallisuus & S. Miettinen: *Logiikka: perusteet*.

Arviointi: 1–5.

Vastuuopettaja: Filosofian yliopistonlehtori.

■ **F4 Etiikka ja yhteiskuntafilosofia + vapaavalintainen täydennysosa**

Ethics and Political Philosophy, part I and II

Koodi ja laajuus: FILO1005, 5 op / 3 ov, täydennysosa FILO1006, 2 op / 1 ov

Tavoite ja sisältö: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee etiikan ja yhteiskuntafilosofian historiaa, peruskäsitteitä ja ongelmia sekä keskeisiä suuntauksia ja teorioita.

Suoritustapa: Luentokurssin ja siihen liittyvän oheiskirjallisuuden kuulustelu tai kirjallisuuskuulustelu.

Luentokurssin oheiskirjallisuus:

1. J. Pietarinen & S. Poutanen: *Etiikan teorioita*.
2. J. Christman: *Social and Political Philosophy: A Contemporary Introduction*.

Kirjallisuuskuulustelu:

1. Luentokurssin oheiskirjallisuus & S. Blackburn: *Being Good: A Short Introduction to Ethics*.

Vapaavalintainen täydennysosa:

1. W. Kymlicka: *Contemporary Political Philosophy: An Introduction*. tai A. MacIntyre: *A Short History of Ethics: A History of Moral Philosophy from the Homeric Age to the Twentieth Century*. tai G.H. von Wright: *Hyvän muunnelmat*.

Arviointi: 1–5.

Vastuuopettaja: Filosofian yliopistonlehtori.

■ **F5 Soveltava etiikka +
vapaavalintainen täydennysosa**

Applied Ethics, part I and II

Koodi ja laajuus: FILO1007, 5 op / 3 ov,
täydennysosa FILO1008, 2 op / 1 ov

Tavoite ja sisältö: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee soveltavan etiikan ja ammattietiikan keskeisiä kysymyksiä.

Suoritustapa: Kirjallisuuskuulustelu.

Kirjallisuus:

1. T. Airaksinen (toim.): Ammattien ja ansaitsemisen etiikka.
2. B. Almond (toim.): Introducing Applied Ethics.

Vapaavalintainen täydennysosa:

1. T. Airaksinen: Tekniikan suuret kertomukset. **tai** M. Oksanen & M. Rauhala-Hayes (toim.): Ympäristöfilosofia. **tai** N.B. Barry: Business Ethics.

Arviointi: 1–5.

Vastuopettaja: Filosofian yliopistonlehtori.